

ZVONA DELORITE

20.

*Godina glasila župe
"Uznesenja Marijina"
Kuna*

Broj: 58 - Velika Gospa 2016.



UREDNIKA
OD 1996.
DO 2016.
GĐA. NINA
VODOPIĆ



**HVALA SVIMA KOJI SU S NAMA “PLOVILI”
OVIH 20. GODINA
RIJEČJU, DJELOM I POMOĆI
UREDNIŠTVO
“Zvona Delorite”**



Zvona Delorite

Velika gospa 2016.

God. XX. Br. 58

NAŠA NEBESKA ZAŠTITNICA - VELIKA GOSPA

U našem nebeskom životu svi mi, posebno u djetinjstvu i do kraja zemaljskog života, potrebni smo i želimo imati zaštitu koja se očituje kroz ljubav, sigurnost i poštovanje. Zaštita nam najviše treba kad smo najslabiji i duhovno i tjelesno. Tako, zaštita nam najviše treba kroz rano djetinjstvo. U duhovnim krizama tražimo pomoć, zaštitu i Božje milosrđe. Roditelji do kraja ne mogu pojmiti koliko pouzdanje u njih imaju njihova djeca. Taj njihov osjećaj ne smiju nikada pronevjeriti. U daljnjoj životnoj dobi, sve do smrti želimo u drugima imati svoju sigurnost, povjerenje i zaštitu.

Ako je tako, a jest, u svagdanjem životu, koliko više zaštitu tražimo u duhovnom smislu. To je naša nutarnja, duhovna nasušna potreba. Želimo imati i nebeske zaštitnike o čemu nam govori i Biblija - Božje pismo u našem srcu i duši. Sjetimo se Božjih utješnih Riječi iz Biblije:

"Ne boj se Izraele, crviću..." /SZ/, "Jahve je štit života moga: koga da se bojim?" /Ps 27,1/, "Gospodin je pastir moj." /Ps 23,1/, "Ođvažni budite! Ja sam. Ne bojte se." /Mk 6,50/, "Dođite k meni svi vi izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti." /Mt 11,28/.

Crkva nam kroz liturgijsku godinu daje tolike nebeske zaštitnike i uzore vjere. I naša Župa ima divnu nebesku zaštitnicu Mariju Uznesenu na nebo - Veliku Gospu. Dobri bog je Marijinu vjeru okrunio nebeskom proslavom – uskrnućem – uznesenjem na nebo, kako to kađemo našim rječnikom. Marija se je potpuno predala Bogu: "Evo službenice Gospodnje." /Lk 1,38/. Bog je zavolio Marijino

predanje i vjeru, kako i sama pjeva u svome *Magnificatu*: "Veliča duša moja Gospodina." /Lk 1,46-55/.

Eto nam ,poštovani Kristovi vjernici divne duhovne zaštite u našoj Majci Mariji, ali nadasve uzor u vjeri kako se oslanjati na dobrog Boga i njemu vjerovati u ovom nesigurnom svijetu. I sv. Franjo je dobro znao da je Bog uporište njegova života kad je izrazio svoje povjerenje i predanje Bogu "Gospodin moj i Bog, sve moje! "

Svima vama , dragi vjernici naše Župe, svim čitateljima našeg župnog lista *Zvona Delorite*, svim dobročiniteljima, dopisnicima i pregaocima, čestitamo svetkovinu naše Nebeske zaštitnice Marije, na nebo uznesene - Velike Gospe!

Župnik i suradnici žele vam

MIR i DOBRO!

PIŠE VAM VAŠA UREDNICA

Uznesena je Marija na nebo – pjeva danas cijela crkva. I mi se s Njom radujemo, uz molitve koje joj upućujemo osjećamo i nadu. Njezin zagovor pratiti će nas da budemo svi Njezina prava djeca. Bit će nam pomoć u ovom životu koji nas često odvodi na krive putove, koji nam ne daju sreću koju naše srce želi.

"Blaženom će me zvati! " prorokovala je Majka Marija. Njezino se proročanstvo i u nama ostvarilo. List koji čitate pokrenule su članice Franjevačkog Svjetovnog Reda u čast Gospinu i doživio je dvadeset godina. Blaženstvo koje je Ona prorokovala ostvarilo se i u našem listu. Slavili smo je pod imenom Delorita i ako je Njezina slava u bezbroj naziva iste Majke. Ona vodi Isusu svome sinu, našem Spasitelju!

Zahvaljujemo Njoj što nam je bila snaga i pomoć te smo slavu Isusovu i Njenu širili koliko su naše slabe snage mogle.

Neka Velika Gospa koju danas pod tim imenom slavimo, pogleda blago na sve osobe koje su na bilo koji način radile, da smo jubilej, 20 godina dočekali!

Urednica

NA NEBO UZNESENA

PREŠLA SI IZ DOLINE SUZNE
U KRALJEVSTVO OCA
ČIJA SI NAJDRAŽA KĆERKA !
SINA, SVOJU NEIZMJERNU RADOST SI NAŠLA,
SVI ZAGRLJENI DUHOM LJUBAVI,
KOJI TE JE ZEMLJI DAROVAO,
MAJKO!
NJEŽNA I MILOSRDNA
SADA SI KRALJICA
SVEGA STVORENOGA!
MI, KRALJEVSKA DJECA
PO TEBI SMO POSTALI.
POMOZI NAM DA UZAĐEMO K TEBI
JER TROJSTVENI BOG
DANAS TE NAGRADIO
RADOŠĆU BEZ KRAJA.
TEBE, BOŽJU NAŠU MAJKU
KOJA SI ŽIVOTOM PONIZNOSTI I LJUBAVI,
PUT K NJEMU NAMA POKAZALA.
I. V.

Pogled s prozora

Nad rascvjetalim jorgovanom
Roj bijelih leptira lijeće
Po ritmu lakom samo njima znanom
Otplješ u kolo i najednom stanu
Pa snježnom bjelinom okite granu.
I nekom gestom njegovanom
Miluju i ljube ružičasto cvijeće.
A vjetrić zatrese raskošnim bokorom
Ukrade miris i prospe ga dvorom
Dok sunce rosu zlata na vlatima

Mogla bih tako ostati satima
S prozora prizorom napajam oči
Gledam i upijam jer brzo će proći
A bar ga ovako zaustavit želim
Da ga sa nekim dragim podijelim.

Nada Lušić

Crtica iz Crkvice

Željela sam otkriti zašto ta osa kruži oko moje glave. Čim sam sjela uz more, ona je počela kružiti oko mene. Što je privlači? Možda miris kantariona u maslinovom ulju kojim sam se namazala prije kupanja? Nisam je tjerala. Pomaknula sam se malo dalje i otkrila uzrok. Netko je ovdje jutros čistio ribu. Komadić ikre otpao je, zalijepio se za beton i osušio. Osa se spustila do njega, otkinula jednu mrvicu i odletjela. Vraćala se mnogo puta dok nije sve očistila. Nije ona htjela meni nauditi. Samo me je upozoravala na svoje pravo. Sjedila sam močevići noge u moru i promatrala je.

A onda mi je još jedan stanovnik Crkvice dao do znanja da nisam tu jedina. Kozica, prozirna s dugim ticalima i *kliještocima*. Štipkala me, a nedugo zatim došla je i cijela obitelj i navalila na moje noge. Brojila sam ih: 12, 13, 15... Bilo je svih veličina. Gledala sam kako one to rade. Zahvate *kliještocima* komadićak kože, a onda se trznu, odgurnu. E, nećemo tako, dosta je! Pružila sam vam prst, a vi uhvatite cijelu ruku.

Mali crni račići puze po stijenama mrkente, a na moj najmanji pokret strugnu u rupu.

Htjela sam naći nekoliko lijepih kamena iz mora da ih ugradim u arlu za cvijeće. Uzmem jednog, na njemu lupar. Izvadim drugi, a iz rupe viri prstac. Svidi mi se treći, na njemu priljubljena mušulica. Prebiralala sam i jedva našla par komada na kojima nema ništa živo. Možda ipak u nekoj rupici ima nešto? Na kraju sam izabrala glatke iako su mi oni drugi ljepši. Neka su, ali ne želim prekinuti, zabetonirati život.

Nada Lušić

***„Ljudi traže znakove da bi mogli vjerovati.
Nema ljepšeg znaka vjere no što je radost.
Ona je uvjerljivija i od same ljubavi!“***

P. A. Reggie

Velika Gospa (Marijino Uznesenje)

Na dan Marijina Uznesenja slavimo događaj kada je Marija - Majka našega Spasitelja Isusa Krista – dušom i tijelom uznesena na nebo. Svaka osoba zna da će jednoga dana otići s ovoga svijeta. Mnogi od nas ne žele o tome ni razgovarati, a kamoli se pripremati za takav odlazak. Čujemo ovakve odgovore: „Kad umrem, ne zanima me što će poslije biti; ne želim o tome misliti. Uživam dok sam ovdje na zemlji.“ U to se uživanje može svašta uvrstiti. Često su takva uživanja štetna za osobu, a i za druge. Pod riječju „uživam“ misli se na sve što zakonom nije zabranjeno, ali to je vrlo upitno. Vjernik Kristov učenik postavlja pitanja: Čiji su to zakoni? Kakve osobe određuju zakone? Kakva su im moralna načela? Naizgled čestiti ljudi izigraju nas. Pogaze sve u što su se zaklinjali, tako da čovjek cijeli život spoznaje – odlučuje i razabire. Trebali bismo razmisliti o zakonitostima našega Oca na nebesima, koje nam je Njegov Sin Isus Krist, Bog i Čovjek, izgovorio svojim ustima i primjerom pokazao. Ako ih ne znamo, potrudimo se da ih što prije saznamo. Vidjet ćemo da je sve za dobrobit osobe i cijelog čovječanstva. I oni koji znaju dobro o kakvim se zakonitostima radi, prigovaraju: „Tko to može vršiti? Pa nismo bogovi, mi smo samo ljudi.“ Da, ljudi jesmo – pozvani smo na dobro; izbacimo li Boga, vrhunsko dobro, iz svoga života, loše ćemo biti; bit ćemo prazni i nepotpuni.

Vratit ću se Marijinu uznesenju na nebo i našem odlasku sa zemlje. Svi smo se susretali sa smrću dragih nam ljudi, roditelja, prijatelja, a mnogi i puno bolnije – svoje djece. Jednostavno su nam se „oteli“ iz ruku. Ostali smo nemoćni i silno tužni, s pitanjima: „Kako to? Gdje su?“ Je li doista samo mrtvo tijelo ispred nas, i nemoć? Tada vidimo da s tijelom ne možemo ništa, a ono po čemu su bili jedni i jedinstveni, nestalo je - kamo? Nećemo zaboraviti njihov glas, pogled i sve što nas je spajalo. Tako ćemo se jednoga dana ugasiti i mi. Puno

će toga ostati iza nas za sjećanje – ne samo sjećanje, nego i proživljavanje zajedničkih trenutaka u tišini svoje duše. Naši najbliži molit će Gospodina da naša duša dobije život vječni, za što je i stvorena. Nemoguće je zaboraviti svoje drage koji su preselili u vječnost. Isprepleli su svoj život s našim i dalje ostaje ta nevidljiva poveznica, a susret u vječnosti – obećavajući trenutak – tajna je naše vjere. Do tada molimo za njih, da svi njihovi grijesi na zemlji budu okajani i od Gospodina oprosteni.

Marija je na nebo uznesena - dušom i tijelom, a mi bismo željeli biti s njom. Oni koji vjeruju da je to naša nada i čežnja, ne smiju to smetnuti s uma ni kada je najteže. Nema usputnosti na putu vjere, to je zapravo cilj našega života – površnost moramo uporno otklanjati.

Kroz ove dane trodnevnice ili devetnice – pripreme za slavlje Marijina uznesenja, dirljivo je vidjeti krotko držanje dok prilazimo liku Majke Božje. Poželim da vrijeme stane na koji sat, dan i duh čovječji dobije snagu tog iskustva koje ima ispred lika Majke Božje. Pa ako je to možda kod nekoga uljudno ponašanje, prikladno trenutku, trenutačna uгода neće izostati, mir Marijin.

Majko, ti si otvorena za suradnju s nama. Molimo te, daj nam snage da nadidemo ljudsku prijetvornost, a ohrabrimo se za iskrenost. Nisi dvojila kada si hrabro rekla „Da “ Ocu Nebeskome, ni Otac Nebeski nije dvojio da će tvoj „Da“ pratiti i tvoj život na zemlji. Dođi, Marijo, do srca svakog svog djeteta, osobito onih slabijih koji su plašljivi za iskren susret barem s tobom. Pruži nam ruku svima, i vodi teškim zemaljskim putem prema nebu u vječnosti. Amen.

Nada Vranješ

BOG NAM PIŠE

Prva knjiga Biblije je Knjiga postanka. U njoj se opisuje stvaranje svijeta. Davno je to napisano jezikom razumljivim tadašnjem čovjeku.

Na koncu opisa stvaranja svijeta dolazi izvještaj o stvaranja čovjeka:

"NA SVOJU SLIKU STVORI GA; MUŠKO I ŽENSKO STVORI IH" (Post.1,27). Sveti pisac želio je reći : *Bog je stvoritelj svega!*

Današnji čovjek zna da Biblija nije znanstvena knjiga nego vjerska. Njezin sadržaj razumljiv je i danas onome tko je čita (zapravo tko po njezinim savjetima živi). Razumijemo dobro Deset zapovijedi, Isusova blaženstva na Gori, Zapovijedi ljubavi.

Jesmo li kada razmišljali što je Stvoritelj htio kad nas je stvorio na SLIKU I PRILIKU SVOJU?

Dao nam je sposobnost stvarati ljudska bića kao i On, Prirodu sa svom njezinom raznolikošću i bogatstvom – pruža nam da s njom upravljamo. Darovao nam je dar slobode, Svoju ljubav i beskrajno milosrđe. Obećao je svima, bez razlike Uskrsnuće i vječni život!

Zašto nam je sve to poklonio? Sve nabrojeno Božji je dar, ali najviši razlog Njegovu daru je iskra Njegova Božanstva utisnuta u najdubljoj dubini našega bića, to je PRILIKA NJEGOVA. Ta iskra je naša sreća. To je milosrđe za naše slabosti, ljubav Raspetog Sina, obećanje uskrsnuća i sretna vječnost.

Slobodu nam je dao prekriti tu iskru grijesima, kao i na njoj razgoriti plamen ljubavi za braću oko nas.

Veliko je to naše dostojanstvo koje nam nitko ne može oduzeti. Trebamo ga sami čuvati, time se ponositi. Ako smo ga prekrili prolaznim vrednotama, treba ih ukloniti.

Imati u sebi najsitniju Česticu Božje Bit i- možemo li biti nesretni???

SVETI FRANJO MEĐU NAMA

Već smo dobrano ušli u godinu milosrđa. Potrebno nam je naše osobno, vlastito milosrđe kao i milosrđe Božje i naših bližnjih jer bez milosrđa nema istinskog života s Bogom i našeg suživota sa svim ljudima i stvorenjima.

To nam papa Franjo kazuje u Buli najave Izvanrednog jubileja milosrđa: „Uvijek imamo potrebu razmatrati otajstvo milosrđa. Ono je izvor radosti, vedrine i mira. Ono je uvjet našega spasenja. Milosrđe: to je riječ koja objavljuje otajstvo Presvetog Trojstva. Milosrđe: ono je posljednji i najviši čin kojim nam Bog dolazi u susret. Milosrđe: ono je temeljni zakon koji prebiva u srcu svake osobe, kad gleda iskrenim očima brata kojeg susreće na životnom putu. Milosrđe:ono je put koji sjedinjuje Boga i čovjeka jer otvara srce nadi da smo ljubljene zauvijek usprkos ograničenju svoga grijeha.

Papa je svjestan da je Crkva barem u pojedincima, trajno živjela u duhu Isusova poziva da budemo milosrdni kao što je milosrdan Otac nebeski. Tu je na prvom mjestu Marija, Majka Milosrđa, a s njom i mnogi sveci i blaženici koji u milosrđe učinili svojim životnim poslanjem.

To nas je potaknulo da kroz ovu godinu bolje upoznamo život, nauk i svjedočenje milosrđa Oca i brata našega svetoga Franje, utemeljitelja Franjevačke obitelji.

SLAVILI SMO

1. svibnja – KRIZMENO SLAVLJE

Sinoć oko 21.00 sat iz Korčule došao je otac Biskup gdje je imao krizmena slavlja. Nakon kratkog osvježenja, umoran, otišao je na počinak. Prvi svibanj osvanuo je kišovit s južinom. Liturgija je počela u 9.00 sati. Krizmanici (njih sedam) s kumovima, poredali su se u samostanskom hodniku. Točno u 9.00 sati, zbog kiše iz hodnika u samu crkvu ophod kreće prema oltaru. Križonoša, ministranti, župnik i o. Biskup ulaze uz pratnju pjesme. Na

samom je početku župnik pozdravio krizmanike, kumove i sve prisutne i zamolio o. Biskupa da započne misno slavlje. Liturgija je tekla lijepo i skladno uz ugodno pjevanje župnog zбора. Na kraju slavlja koje je završilo u 10.30 župnik je zahvalio svima, a posebno o. Biskupu. Slijedilo je fotografiranje i čašćenje u hodniku. Otac Biskup se kratko zadržao; otišao je u Žuljanu gdje je imao krizmeno slavlje u 11.00 sati. Poslije svega, svi svećenici dekanata našli su se s o. Biskupom za zajedničkim stolom.

10. svibnja - **GOSPA DELORITA**



Prije i na sam dan Gospe Delorite vrijeme je bilo mirno, ugodno i lijepo. Za sam dan Gospe Delorite 7. 8. i 9. svibnja nastojali smo se duhovno pripremiti trodnevnicom, no na žalost sudjelovalo je svakoga dana samo desetak osoba. Zadnju večer trodnevnice vodio je o. provincijal Andrija Bilokapić. Sam dan Gospe Delorite osvanuo je lijep i ugodan. U 9.00 sati zvona su najavila svečanost. Župnik, fra Josip Vidas pripremio je posljednje detalje svečanosti. Vjernici iz Kune i ostalih mjesta nadolaze. U 10.00 sati zvona najavljuju početak

svečanosti. Svećenici, njih deset i oženjeni stalni đakon g. Ivan Sarić, kreću. Ispred izloženog kipa o. provincijal moli prigodnu molitvu, kadi kip. Svi, križonoša, barjaci, muškarci, kip Gospe, svećenici, zbor i ostali u ophodu kreću prema crkvi Matici. Vjernika je dosta; došli su odati počast Bogu i omiljenoj Gospi Deloriti koju Pelješčani s ljubavlju slave. Ispred Matice drži se prigodna Riječ Božja i blagoslivlja polje. Vraćamo se u Deloritu. Puna je crkva, dosta je naroda vani. Župnik pozdravlja sve prisutne, predstavnike općinskih vlasti na čelu s gradonačelnikom g. Tomislavom Ančićem (danas je i Dan općine), predvoditelja slavlja fra Andriju. Svečano i duhovno slavlje započinje. Župni zbor uljepšava svečanost, Riječ Božju navješćuju čitači. Predvoditelj slavlja nadahnutom riječi u homiliji i tumači čitanja. Sve se lijepo i skladno odvija. Na kraju svečani blagoslov i zaštita naše nebeske Majke Marije koju ovdje slavimo pod imenom Gospa Delorita!

Nakon misnog slavlja čestitanja i čavrljanja, našli smo se oko 12.30 sati u samostanskom hodniku za bratskim stolom koji je pripremio g. Zoran Grljušić, ugostitelj.

Poslijepodne, po običaju, kao i svake godine sveta misa služena je za dobrotvore *Zvona Delorite!* Bogu hvala!



15. svibnja - SVETKOVINA DUHOVA - PEDESETNICA

Na dan svetkovine Duhova dan je osvanuo oblačan, ali ugodan. Župnik fra Josip Vidas svetu je misu slavio u Podobuču. U tom malom mjestu uz more, 25 km udaljenom od Kune stalno živi tridesetak stanovnika. Na svetoj misi sudjelovalo ih je dvadesetak. Odmah nakon ove svete mise župnik se požurio da stigne na svetu misu u Kunu u Deloriti koja je trebala biti u 10.00 sati. U crkvi ima vjernika, klupe su ispunjene, na svetoj pričesti je četrdesetak osoba. Svetkovina Duhova je velika svetkovina, prava je duhovna šteta da tradicija ove Župe nema barem trodnevne pripreme, kad nema devetnice.

26. svibnja – SVETKOVINA PRESVETOG TIJELA I KRVI KRISTOVE – TIJELOVO

Ova Svetkovina i vanjska proslava Velikog četvrtka u tradiciji Crkve ostala je omiljena u dušama vjernika, pa tako i u našoj Župi. Tome su zasigurno pridonijele i svečane tijelovske procesije. Vrijeme je lijepo i mirno. U Deloriti su pune klupe vjernika. Euharistijsko slavlje počinje u 10.00 sati. Crkva je raspjevana. Na svetoj pričesti je četrdesetak osoba. Nakon pričesne molitve i kađenja Presvetog, kreće ophod oko perivoja. Na čelu je križ, slijede djeca, sedam ministranata, svećenik s Presvetim koje prate dva svijećnjaka te ostali. Pjevaju se euharistijske pjesme, a djeca ispred Presvetog bacaju latice cvijeća. Slavlje je završilo s pjesmom *Divnom dakle* i blagoslovom.

13. lipnja – PROSLAVA SVETOG ANTUNA

Ove godine zbog zauzetosti župnika, a i zbog slabog odaziva vjernika nismo imali trodnevnu duhovnu pripravu za naš franjevački blagdan Sv. Antuna. Jučer, u nedjelju župnik je nastojao u homiliji naglasiti duhovnu važnost ovog sveca u katoličkoj tradiciji.

Blagdan Sv. Antuna osvanuo je oblačan. Tijekom prošle noći bili su jaki pljuskovi. Inače, do danas, tijekom lipnja jako je kišilo.



Srećom, na blagdan do podne bilo je bez kiše. Zvona s Delorite u 9.00 sati najavila su današnju svečanost. U 10.00 sati uz kratku molitvu i kađenje kipa napravio se red i krenulo u ophod perivojem. Predvođeni župnim zorum pjevaju se pjesme u čast sveca. Ophod se slijeva u Deloritu i započinje svečana sveta misa. Župnik u homiliji naglašava važnost čestitosti, plemenitosti, dobrote i konačno vjere za naš miran i radostan ovozemaljski život . Vjerujem, duhovno obogaćeni na euharistijskom slavlju Sv. Antuna da će omiljeti Bogu naš današnji dan!

Poslijepodne od 14.00 do 16.00 sati bili su jaki pljuskovi. Oko 15.00 sati razvedrilo se. Bogu hvala! Na svetoj misi u 17.00 sati bile su ispunjene klupe i dvadesetak dječice pa je bilo malo življe. Neki članovi zbora uz zvuke harmonija lijepo su doprinijeli svečanosti. Nakon svete mise bio je uobičajeni blagoslov djece i cvijeća. Nakon ovog blagdana ulazimo u mirnije liturgijske ljetne dane.

29. lipnja – PROSLAVA SVETOG PETRA I PAVLA

Lijep je, sunčan i vruć dan uz burin. U Župi ova svetkovina svečano se slavi u crkvi Sv. Petra na groblju u Potomju. U jutarnjim satima Hrvatska glazba iz Potomja budnicom je najavila svečanost. Svetu je misu župnik slavio u istoimenoj crkvi u 10.00 sati. Struje nema, ali je preko agregata crkva bila osvijetljena. Točno u 10.00 sati Hrvatska glazba Potomje s pjesmom „Oče naš dobri“ najavila je svečanu svetu misu. Klupe su ispunjene, ima naroda i ispred crkve te oko oltara stoji naše najljepše cvijeće – sedam ministranata. Crkva je lijepo uređena. Pjevali smo bez pratnje „Gospodine, Svet i Jaganjče Božji“. Čitači su navijestili prigodnu Riječ Božju, a župnik je u homiliji naglasio važnost suradnje s Milošću i Milosrdem Božjim poput ove dvojice svetaca – stupova crkve, svetih Petra i Pavla. Svetoj pričesti pristupilo je oko dvadesetipet vjernika. Slijedi Popričesna molitva i misni blagoslov. Ovu ugodnu duhovnu proslavu završili smo kiticom pjesme „Oče naš dobri“, od sviju zala da nas naš Dobri Bog čuva svojom Milošću!

vaš župnik fra Josip Vidas

Sveti Leopold Mandić

"Svetac malog rasta, a velikog srca..." tim riječima u Zagrebu je dočekano balzamirano tijelo sv. Leopolda Bogdana Mandića koji je uz Padre Pia proglašen zaštitnikom izvanredne godine Milosrđa. Božja providnost dovodi tisuće hodočasnika u kapucinsku crkvu u Dubravi u Zagrebu. Prvo sveta misa pa prolaz oko sarkofaga, pogled na izloženo malo tijelo predanog ispovjednika koji je ispovijedao gotovo 40 godina ponekad i po 10 sati dnevno, velikog zagovornika ujedinjenja kršćana, zaštitnika Dubrovačko - neretvanske županije. U mladosti po naravi nagao, ali goreći sinovskoj ljubavi prema Bezgrešnoj koju je nazivao svojom "Gospodaricom" nalazio je svoje utočište u Euharistiji i poniznom upornošću borio se protiv svoje prirode. Postoje brojna svjedočanstva pomoći po njegovu zagovoru pa su ga mnogi već za života, a osobito poslije smrti počeli smatrati

svecem i pomoćnikom obitelji u njezinim potrebama i nevoljama, zbog čega ga je papa Ivan Pavao II. 1983. godine proglasio svetim.

O Leopoldu je gotovo sve poznato, a možda je manje poznato kako je došlo do toga da bude izabran za zaštitnika Dubrovačko-neretvanske županije. Za ovo je zaslužna gospođa Marija Sršen gorljiva hodočasnica koja je samo Lurd posjetila 24 puta i pok. Gospodin Luka Šiljeg, oboje iz Ploča. Za jednog hodočašća u Padovu privjesak s likom Leopolda poklonila je svome prijatelju Luki, tada dožupanu Dubrovačko - neretvanske županije koji ga je držao na privjesku ključeva za auto, a kad je kupio novi auto, privjesak nije prebacio. Taj mu se novi auto iz čista mira zapalio i on je rekao: "Sv. Leopolde, nećeš više s mojih ključeva." Na njegovo inzistiranje, svjedočenje i uvjeravanje, a preko jedne male medaljice, taj je svetac Božji u ožujku 1996. godine proglašen zaštitnikom naše Županije. Slavi se svake godine 12. svibnja s centralnom proslavom u kapucinskom svetištu Gospe od Milosrđa u Dubrovniku u Gospinom polju gdje se ove godine slavilo i 150 godina od Leopoldovog rođenja. Idemo iz Dubrave sa željom u srcu: "Moli za nas sv. Leopolde, moli za sve obitelji, moli za mlade i njihov susret s papom Franjom u Krakovu, moli za svoj narod."

Goranka Šepić

„Kakova je u narodu ženidba i ženidbeni život, takav je i narod.“

J. J. Strossmayer

Mih

Vraćajući se u prošlost sjećanjima govori se i piše o ponosu. Ponos je način kako se vino prenosilo iz pojedinog sela do mjesta na moru. Tamo bi se krcalo u brod ili skladištilo u podrumu.

U tom poslu bilo je dosta važnih detalja koji su bili bitni da se ponos mogao obaviti. Mih – mješina – jedan je od najvažnijih predmeta bez kojeg ponos ne bi mogao biti moguć.

Poznata je činjenica - našom ikonicom zvan „mih“, stari je sud poznat od davnih vremena. I u Bibliji se spominje.

Mih nastaje preradom životinjske kože, ima puno dobrih osobina i koristi se u više raznih svrha.

Za prijenos vina mih je bio os kože jarca, zapravo brava. Brav je mužjak koze, ali mlad je kastriran (uškopljen) jer kad naraste do svoje zrelosti dobije neugodan miris. Zato se i radi mesa radi taj postupak. Brav nema taj miris, zato se pazi, pogotovo ako se mih kupuje da bude koža brava.

Mnogi domaćini su sami radili mihove. Imali bi koze pa bi se nastojalo da bude brav ugojen, koža velika koja prerađena može primiti pedeset litara vina.

Prva faza poslije klanja i deranja kože trebala je biti pažljiva. Svježa koža bi se namazala kašom pepela i vode. Pepeo nije smio biti od drva smokve. Vjerojatno je bio prejak. Mazala se koža s unutrašnje strane, ne na stranu dlake. Dobro namazano ostavilo bi se dvadeset i četiri ure. Tad bi se dlaka lako čupala. Poslije ručnog čupanja dlake, koža bi se napuhala, a onda bi se dovršilo britvom što se rukom ne bi očistilo. Vrat i dvije prednje noge bi se svaka posebno vezala, a zadnji dio koji se koristio kao otvor – ušće – isto tako. Štapićem od trstike, koža bi se napuhala i dobila svoj izgled, osušila se na dimu, oprala u vodi toploj dodavalo se par žlica osta, tako bi bio spreman za korištenje.



Na rubovima ušća stavio bi se znak obitelji čiji su mihovi bili. Zanimljivo, nije se govorilo o paru mihova, jer tako bi se posuđivalo, nego o ruci mihova. Znakovi po kojima se znalo bili bi obično inicijali

obitelji kojima su pripadali. U ranije vrijeme dok je još bilo nepismenih urezali bi se neki simboli: grana palme, dva nokta, ptica itd.

Na tom dijelu miha još se držala vezana zauza, konopčić za vezivanje miha. Konopčić veličine oko šezdeset centimetara, bio je od „sforcina“, gustog i čvrstog materijala, prilično tanak konop. On se motao na trtajun. Obično je trtajun bio od štapa od metle dužine do četrdeset centimetara. Zauza omotana oko trtajuna vezivala je mih na principu poluga. Kad se gonilo u mihu mast u jematvu, ušće bi se jako razmekšalo, povećalo i teško bi ga bilo vezivati, zato bi ga se uvečer zakišalo u slanu vodu.

Za klanje brava trebalo je paziti na vrijeme u kalendaru. Obično bi to bilo oko sv. Nikole, početak prosinca.

U bravima su se znali nalaziti nametnici koji su u to vrijeme znali izlaziti iz tijela. Svojim izlaskom bi bušili rupice na leđima brava i taj mih se ne bi mogao koristiti. Zato je klanje bilo i vremenski određeno.

Znalo se i oštetiti mih za vrijeme upotrebe. Za prvu pomoć i malu rupicu bio je bručak. Od lozova pruta izrezao se kao čep i utaknuo u rupicu komadić drva, zatim je dolazio detaljniji popravak. To se činilo s papricom.

Paprica se pravila od daske, okrugla, veličine oko pet centimetara. Trebalo je na rubovima napraviti žlijeb. Omatala bi se filcem, materijalom starog klobuka i na vlažni mih nategla na rupicu i dobro svezala. Tako okrpļjeni mih opet bi se upotrebljavao ako je inače bio dobar.

Ne znam baš koliki bi mu bio vijek trajanja. Čuvao se obično u kominu viseći i pazeći da ga miši ne pregrizu.

Koža od mladih janjaca isto se prerađivala. Jako maleni bili su vrjedniji. Prenosila se u njima rakija, ulje i manje količine vina.

Posebna je bila kategorija zalihi mih. Uvijek ga je trebalo imati na ponosu u slučaju nezgode da se može iz razdrtoga miha spasavati vino u cijeli (čitavi) sud. U narodu je bila uzrečica kad bi djevojka dvoumila između dvaju mladića: „Ona te pesa drži ko zalihi mih!“

Stari mih se koristio kao dio na samaru. Bio je zadnji sloj koji se prišivao da samar ostane suh.

Dan prije točenja vina dica su išla po obiteljima skupjati mihove potrebne za ponos. Namočeni u vodi omekšali bi i tako bili spremni za lijevanje vina. Na povratku iz mjesta gdje se vino gonilo, opet su se mihovi vraćali njihovim vlasnicima. To su bile obaveze djece.

Današnjoj djeci ovo djeluje kao bajka, ali tako se živjelo u našem djetinjstvu i bilježimo ono što u učenim knjigama ne piše!

Nina Vodopić 07.06. 2016.

„Suza je ženi olakšica, čovjeku muka.“

G. G. Byron

Iz novinskog tiska između 1934. i 1941.

Iako danas vrvi od tehnike i elektroničkih vijesti i svak nastoji na Internet stranicama dodati koji podatak više, unatrag nekih 80 godina stizale su vijesti pisanom riječi putem tadašnjeg tiska – novina, najviše iz Dubrovnika preko *Prave i crvene Hrvatske* te *Narodne svijesti*. Izabrao sam nekoliko zanimljivih za usporedbu s današnjim vremenima.

KUNA na Pelješcu. Proslava blagdana Blažene Gospe Delorite.

Ovdje je ova mjesna svečanost proslavljena upravo na veličanstven način. Narod se je sjatio sa svih strana okolice, čemu je dobro došlo i lijepo vrijeme koje je za cijelog dana takorrekoć blistalo. Mjesno kulturno - prosvjetno društvo "Omladinski klub", kako obično, tako i ovom zgodom s diletanskom družinom priredilo je publici ugodan užitak na pozorišnim daskama. Ovog puta se odigrao komad "Ulomak iz života posljednjih Zrinskih" od M. N. Ribarića, uz nekoliko deklamacija. Društvene prostorije bile su dupkom pune osobito strancima, kojima je već poznata sposobnost Kunovskih diletanata. Komad je uspio u svakom pogledu. (*Narodna svijest*, god. XVI, br. 21, str. 2, Dubrovnik, 23. svibnja 1934.)

TRSTENIK na Pelješcu. *Gospa Delorita.*

Na 10. maja bila je ovdje svečano proslavljena ova svečanost. U 9 s.j. svečana sv. misa. Istoga dana bio je inauguriran novi harmonij, što ga je našem župniku dobrohotno ustupio uz nisku cijenu veleč. don Kosto Selak župnik Janjine. Na novome harmoniju svirao je g. Nini Joković dobar glazbenik. Veliku požrtvornost pokazuje u svemu naš župnik, koji i ako je slabog zdravlja neumorno radi za procvat mjesta i da što bolje održi vjerski duh i pobožnost. Popodne istog dana razvila se je veličanstvena procesija kojoj je prisustvovao cijeli narod, a bilo je i stranaca. Također smo krasno proslavili majčin dan u nedjelju. Mještani. (*Narodna svijest*, god. XVI, br. 21, str. 2, Dubrovnik, 23. svibnja 1934.)

KUNA (Pelješac). *Blagdan Delorite Gospe (od Loreta)* svečano je proslavljen u franjevačkoj crkvi. Mnoštvo naroda dohrlilo je u ovo svetište. Poslije procesije do crkve Matice svečanu misu s prigodnim govorom održao je naš mještanin preč. don Lovro Totić, dekan stonski. Na koru je pjevao domaći pjev. zbor. Uveče je davao "Omladinski klub" uspjelu predstavu "Liječnik protiv volje" uz burne aplauze brojne publike. Cijela je svečanost protekla u najljepšem redu i dobrom raspoloženju. (*Narodna svijest*, god. XVIII, br. 20, str. 2, Dubrovnik, 20. svibnja 1936.)

KUNA na Pelješcu

Proslava naše mile Delorite uspjela je preko svakog očekivanja. Mnoštvo naroda napunilo je velebni hram. Došlo je svijeta sa svih strana. Sv. Misu otpjevao je nestor don Pero Brajnović župnik Grude i preko sv. mise je isti don Pero održao baš krasnu aktualnu propovijed - iznio je sve teške rane našeg Pelješca i šibao sve ono što diže našem narodu vjeru i moral. On je sa svojom govorničkom vještinom svakome stavio pred oči kobne posljedice ako zabacimo najveći biser: sv. katoličku Vjeru. Očinskom ljubavi raspalio je srca za Isusa, Gospu i otadžbinu. Na koru je pjevao zbor, a na orguljama je svirao don Kosto Selak. Moramo napomenuti osobito novi školski zbor koji pod ravnanjem O. Dodića i vrijedne gosp. Milidrag, učiteljice Kune, vrlo lijepo napreduje. Popodne na blagoslovu su otpjevali pjesmice, litanije i Svetotajstvu. Čast! uvečer je bila predstava "Knez Ivo Semberije"

koja je odlično uspjela u svakom pogledu. Tako je čitav dan prošao u najljepšem raspoloženju: Gospi na čast, narodu na radost. (*Narodna svijest*, god. XIX, br. 20, str. 2, Dubrovnik, 19. svibnja 1937.)

Pastirski pohod. Kuna.

U petak, dne 15. ov. mj. prispio je preko Stona M. u kunovsku laku Crkvice preuzv. biskup dr. J. Carević u pratnji svog tajnika don K. Capursa i preč. don Ivo Kinkela, umirovljenog župnika Janjine da obavi drugu kanonsku vizitaciju ove prostrane župe. Sve kuće u u Crkvicama okitiše se tapetima, a na pristaništu se skupio lijepi broj naroda na čelu sa župnikom vlč. don M. K. Milić i g. *crkvinarima* koji dočeka svog pastira klicanjem i cvijećem. Zaustavivši se jedan sat u gostoljubivoj kući gosp. Medovića (rođaka pok. Celestina) preuzvišeni se s pratnjom uputi na živom strmim serpentinama put Kune, gdje stigne oko 5 sati popodne. Na Brijegu povrh Kune odakle puca divan pogled na neretvanski Kanal, dočeka ga veliko mnoštvo naroda s crkvenim i narodnim barjacima. Bila su na okupu i školska djeca s *učiteljstvom* iz Kune, Pijavičina, Potomja i Oskorušna. Općinu je zastupao načelnik g. Violić iz Potomja i *prisjednik* g. A. Škurla. Mala Ksenija Lukač predade preuzvišenom kitu cvijeća uz dobrodošlicu, a zatim ga pozdravi lijepim govorom i kitom cvijeća glavarica Djevojačkog društva Katica Bobanović. Vidno ganut srdačnim dočekom preuzvišeni veselo zahvaljivaše. Mužari su odjekivali nad nepreglednim vinogradima i brežuljcima, a iz grla vatrene omladine pod hrvatskim barjakom zaori se oduševljena pjesma rodoljubna. Povorka pođe kroz cijelo mjesto. Svi prozori okićeni tapetima, a latice cvijeća pljuštale su poput kiše. Ovaj prolaz preuzv. Biskupa kroz Kunu bio je uprav trijumfalan. Pred vratima Matice dočeka ga župnik vlč. Milić i pozdravi ga kao Božjeg poslanika te kao odličnog sina hrvatskog naroda i širitelja socijalne pravde. Pomolvši se pred oltarom preuzvišeni se na tako srdačnom dočeku zahvali govorom, koji je svima ugodio. Sutradan je preuzv. Biskup pregledao crkvu Maticu i pohodio osnovnu školu u Kuni, a poslije podne posjetio je više uglednih obitelji svuda oduševljeno primljen i pogošćen pelješkim specijalitetima. U nedjelju, dne 17 ov. mj. preuzvišeni je u crkvi Matici pjevao pontifikalnu sv. misu uz asistenciju preč. Kinkele, preč. dekana don Nika K. Milića i mp. o.

gvardijana P. Dodića te preč. Capursa i vlč. o. I. Jakominića, preko koje je održao prigodnu homiliju spomenuvši uz vjerske i naše hrvatske i socijalno kršćanske ideale. Na koru je pjevao pučku misu mjesni muški zbor, a orgulje je svirao g. Ivo Paković. Nakon sv. mise preuzvišeni je podijelio sv. krizmu, a bilo je 160 krizmanika. Poslije podne istog dana preuzv. je s velikom procesijom pohodio groblje Sv. Spasa gdje je održao ganutljivu propovijed i podijelio sv. odrešenje. Zatim se procesija svrati u svetište Gospe Delorite na svibanjsku pobožnost. Pohvalnu propovijed u čast B. D. Marije održao je sam preuzv. Biskup i zatim podijelio blagoslov sa sv. Otajstvom. U ponedjeljak jutrom preuzv. Biskup posjetio je Općinsko upraviteljstvo, a zatim općinskog tajnika g. Anta Čolić. Poslije podne je bio pregled Župnog Ureda. U utorak jutro svečano ispraćen preuzv. Biskup je preko sela Oskorušna prosljedio za župu Vrućicu. U Oskorušnu je također bio srdačan doček. U crkvi Sv. Kate preuzv. održi prigodni pobudni govor te podijeli sv. odrešenje i blagoslov. Pohodi također mjesnu školu a bi pogošćen od ugl. katoličke obitelji gosp. Šundrice. Veseo nad tako uspjelim pohodom u Kuni i praćen živim željama vjernog pučanstva prosljedi za Vrućicu. Prigodom svog boravka na Kuni preuzvišeni je darovao lijepu svotu novaca za popravak dvorane "Omladinskog kluba" na Kuni te je također otjerao mnogu suzu sirotinjsku, što je još više utvrdilo njegovu obljubljenost i popularnost kod ponosnih Pelješćana. Dao Bog, da ovaj nezaboravni pohod našeg milog Pastira urodi stotrukim plodom za sve nas! (*Narodna svijest*, god. XVIII, br. 21, str. 2, Dubrovnik, 28. svibnja 1936.)

KUNA. *Rezolucija kućedomaćina.*

Pošto ni do danas nije otkriveno, tko je zlonamjerno oštetio zvona naše župne crkve (šteta se je odmah popravila), da ne bi taj besmisleni čin ostao bez *ikakove* osude, svi kućedomaćini mjesta Kune listom su potpisali rezoluciju sljedećeg sadržaja: "Mi niže potpisani kućedomaćini mjesta Kune jednodušno i jednoglasno osugujemo ludi zločin, kojim su nepoznati individui kriomice oštetili zvona naše župne crkve u noći od 2 na 3 listopada tek. godine, uoči veličanstvene proslave popravka iste crkve. - Ujedno izjavljujemo, da ćemo u buduće znati složno i u svakom slučaju sami braniti čast i dobrobit našeg mjesta Kune". Slijede potpisi. Kako se i po tome vidi,

misteriozni počinitelji su osamljeni, a *vas* narod, kao i do sada, jest vjeran svojim časnim hrvatskim i katoličkim tradicijama. (*Narodna svijest*, god. XIX, br. 51, str. 2, Dubrovnik, 2. prosinca 1937.)

KUNA. *Izgorio oltar Matice.*

Dne 3 ovoga mjeseca zapalio se te u noći i izgorio glavni oltar u crkvi Matici u Kuni. Oltar je do temelja izgorio i nanesena je tim prilično velika šteta. Oltar je bio sav od drveta. Šteta je velika pogotovo što je izgorjela jedna **VRLO** vrijedna Gospina slika, djelo cijenjeno iz 14. stoljeća, koju je svojevremeno popravio Celestin Medović. Događaj je izazvao veliku uzbuđenost po cijelom Pelješcu. (*Narodna svijest*, god. XVI - Br. 2, str. 2, Dubrovnik, 30. siječnja 1937.)



KUNA. *Netočne vijesti.*

U vezi s požarom glavnog oltara naše Matice neke novine donijele su razne netočne vijesti. Međutim radi istine i radi ugleda našeg mjesta, koje je uvijek uživalo odličan glas, treba istaknuti, da do danas nije ustanovljen ni uzrok požara, a kamoli eventualan krivac. Cijelo mjesto i cijela Župa žali nemili slučaj te će se najpripravnije odazvati za popravak štete. Kako na žalost sudska komisija neće doći, počelo se s uređivanjem crkve te se nadamo, da ćemo svečanost Sv. Vlaha moći obaviti u našoj Matici.

Novi glavari. Nedavno je izvršen izbor seoskih časti u našoj općini. Izabrani su sljedeći glavari: za odlomak Osobjavu g. *Mazić Niko*, za Pijavičino g. *Kalafatović Niko*, za Potomje g. *Santica Niko*, za

Podobuče g. *Matković Ivo*, za Prizdrinu g. *Harlović J. Ivo*, za Oskorušno g. *Orebičić Ivo*.

Radio u čitaonicama. Ima više od godinu dana, da je Hrvatska čitaonica u Županjem Selu instalirala radioaparata *na udobnost* svojih članova. Neki dan je i Hrvatska čitaonica u Pijavičinu nabavila odličan radioaparata te ga instalirala u svojoj dvorani. Ugledale se i druge čitaonice! (*Narodna svijest*, god. XVI, br. 4-5, str. 5, Dubrovnik, 30. siječnja 1937.)

Proslava 40. godišnjice Hrvatske čitaonice. Obavljena je u nedjelju dne 27. XII. na neobično svečan način. Cijelo mjesto okitilo se narodnim trobojkama kao nikad do sad. Ujutro je krenula iz društvenih prostorija u crkvu Maticu velika povorka sa narodnom zastavom na čelu. U crkvi je župnik vl. Milić odslužio opijelo za pokojne članove društva. Sv. Misu otpjevao je nekadašnji župnik i član Čitaonice preč. don B. Depolo, koji je u svrhu proslave došao iz Korčule. Nakon sv. mise i Tedeuma još veća povorka vratila se pred čitaonicu, gdje je održana svečana skupština, preko koje je vlč. don M. Milić održao govor o razvitku hrvatskog prepорода od dr. Gaja preko Starčevića do S. Radića i današnjih vremena. Konac govora dočekan je oduševljenim pljeskanjem i klicanjem narodnim idealima. Popodnevnu svečanost uzveličala je skladnim sviranjem Hrvatska glazba iz Potomja na čelu sa svojim vrijednim dirigentom gosp. A. Andričević - Dabar. Glazbi je bio priređen srdačan doček. Navečer je bila zajednička večera članova čitaonice, preko koje je održano više nazdravica od kojih je vrijedna spomena ona vlč. Depola o slozi narodnih redova. Kruna proslave bila je svečana akademija, održana pred rekordnim brojem publike u mjesnom Omladinskom Klubu. Na programu su bile rodoljubne deklamacije i historijski komad u 1. činu "Prve novine" od dr. M. Ogrizovića. Sve su uloge bile dobro odigrane, a istakao se osobito gosp. Josip Lovrinović koji oduševljeno i uvjerljivo odigrao ulogu dr. Ljudevita Gaja. Cijela proslava može da služi na čast hrvatskoj Kuni, koja je tako uspjelo proslavila jubilej najstarijeg prosvjetnog društva u ovoj općini. (*Narodna svijest*, god. XVI, br. 2, str. 2, Dubrovnik, 30. siječnja 1937.)

...

KUNA. ☠ Petar Paković, težak iz Kune i dugogodišnji sakristan franjevačke crkve Gospe Delorite i mjesne kapele Sv. Spasa, preminuo je dne 16. 2. u starosti od 71 god. Bio mu je priređen lijep sprovod. P. u m.! (*Narodna svijest*, god. XXIII, br. 9, str. 4, Dubrovnik, 26. veljače 1941.)

Neven Fazinić

20 GODINA ZVONA DELORITE

Već punih 20 godina, u Kuni pelješkoj, pitomom mjestu, na zapadnom dijelu Pelješke visoravni, izlazi vrlo zanimljivi i po mnogočemu vrijedni župni list, pod imenom *ZVONA DELORITE*. Sadržaj, ove tiskovine, svojim sadržajem iz kulturnog i povijesnog naslijeđa te važnim suvremenim događanjima, slikovno bogato opremljenim, zaslužuje značaj časopisa. *ZVONA DELORITE*, svojevrsna je kronologija zbivanja od rođenja pa do smrti mještana Kune pelješke. Svojim sadržajem dozivaju u sjećanje jednako dašak prošlosti i radost sadašnjosti. Najveća vrijednost lista je u naglašenom poštovanju i ljubavi prema ljudima s kojima se živi, dijele radosti i žalosti, prateći ih od kolijevke sve do groba.

Samo ime lista upućuje na naziv mjesne crkve Blažene Djevice Marije iz Loreta, Delorita. Ova trobrodna crkva, svojim izgledom i prostornošću naliči pravoj katedrali. U sadašnjem obliku potječe iz 1705. Uz crkvu je smješten franjevački samostan Male braće. Fratri su ovo mjesto obogatili svojom višestoljetnom prisutnošću u intelektualnom i duhovnom zrenju. Kao što se uz otvoreno ognjište svi mogu ogrijati, tako su se u franjevačkoj blizini mnogi talenti otkrivali i životni putovi usmjeravali, da bi neki zasjali poput meteora na nebu Kune, pa postali ponos svoga naroda, a i svijet obogatili.

Zadivljuje lista značajnih ljudi iz Kune. Ne mogu, a da ne spomenem poneke. Neki su se rodili ovdje, a neki su došli, ali svi su jednako intelektualno pridonijeli svome hrvatskom narodu svoj obol u dogradnji narodnog identiteta, bilo znanstvenoga, bilo onoga što se

tek s naporom prepoznaje kao konstantna nit jedinstvene duše jednoga naroda. Tako je sveučilišni profesor Zvonimir Roso, začetnik Zagrebačke škole poligrafije (1938. – 1997.), Verka Škurla, r. Ilijčić, (1891. – 1971.) ugledna novinarka i hrvatska književnica, Vesna Jakić-Cestarić (1926.) ugledna hrvatska dijalektologinja i onomastičarka. Ipak prvi Kunovjanin je MATO CELESTIN MEDOVIĆ (Kuna, 1857. – 1920.).

Nakon mnogih putovanja, neprestanog učenja, ali i razočaranja, Medović se vratio svojoj kući u Kunu i počiva uz svoje pretke. Za njega je rodna Kuna uvijek bila doživljaj ljepote, zaustavljen u vremenu. Tu je ljepotu Medović živio, s njom odrastao i kistom prikazao. Mnogi su književnici i povjesničari umjetnosti opisali Medovića, ali je najljepše, toplo i iskreno, o sebi progovorio, on sam, u svojim vlastoručno ispisanim bilježnicama, koje su izišle kao *AUTOBIOGRAFIJA* 2015. Priredili su je i pogovorima popratili Antun Karaman i Luko Paljetak. Urednik knjige je domaći sin Bogomil Cezarević, kojemu dugujemo zahvalnost, što je ovaj rukopis pronađen i tiskan.

U svojoj *Autobiografiji*, Medović je bilježio događaje iz svoga života. Kao što je rodonačelnik francuskog realizma Honore de Balzaca (19. st.), koji je u svojoj *LJUDSKOJ KOMEDIJI* opisao panoramu svojih suvremenika tadašnjega društva, u kojem se sukobljavaju prošlost, sadašnjost i budućnost, a gdje je novac jedina sila koja pokreće taj svijet, tako je i Mato Celestin Medović, u pronađenim svojim bilježnicama, opisivao svoje suvremenike. To su utjecajni ljudi njegova vremena od Josipa Jurja Strossmayera, pravaša i odvjetnika Josipa Franka, Ise Kršnjavina, Nedjeljka Subotića i Vlaha Bukovca, do njegovih fratara koji zauzimaju veći dio njegovih sjećanja u kritici i pohvali. U panorami protagonista svoga vremena i prostora su susreti na putovanjima i školovanjima, u Dubrovniku, Rimu, Munchenu, Zagrebu i mnogim drugim gradovima i mjestima.

"U pisanju autobiografije on sebe razotkriva do srži: sa sjetom govori (...) o sudbini nadarenih pojedinaca iz puka, kojima život nameće okvire, koje je teško prevladati. Vidimo ga kako teško podnosi nepravdu. Gledamo ga kako pred milošću Božjom drhturi, pitajući se gdje je njegovo mjesto u duhovnosti, kojoj je život

posvetio. Isto tako otkrivamo ga kao slikara u svom vremenu i prostoru, koji stalno uči. " (Antun Karaman, *Autobiografija*, str. 20).

U opisu hodočašća u Loreto "Svetoj kućici", otkriva nam svoje duhovne trzaje, svoj put u susretu s onostranošću. Tu, u bazilici od bijeloga mramora, koju je Bramante podigao u 16. stoljeću, misnik kleči pred Gospinom kućicom, Chiesa della Santa Casa. Baštinik, roditeljske pobožnosti prema Deloriti, on je na koljenima obnovio svoj svećenički FIAT.

Kao teolog znao je da se u Nazaretu, u kućici gdje je stanovala Djevica, zbila rečenica o Božjem utjelovljenju, koja je postala središte kršćanskoga vjerovanja. Tu u obiteljskoj kući Djevičinoj RIJEČ JE POSTALA TIJELOM (*Verbum caro factum est*). "Polazeći od Nazareta, kuća i obitelj se otkrivaju kao Crkva, naglašava se svećenička odgovornost oca obitelji." (Joseph Ratzinger, Benedikt XVI. "Bog Isusa Krista", Zagreb, 2005., str. 61). Znao je mladi misnik povijest Svete kućice; sve od pronalaska kućice na Trsatskoj visoravni 1294. u posjedu knezova Frankopana i natpisa, koji i danas postoji na Trsatu: "Sveta kućica" BDM došla je iz Nazareta na Trsat 10. svibnja 1291. i otišla 10. prosinca 1294. " Koje su misli obuzele Celestina dok je cjelivao Svetu kućicu ? Da li je bio zaokupljen fizičkim mogućnostima prijenosa, "anđeoskog transporta", ili je pred njim bio oživljen osjećaj da je pred kućom u kojoj je živio obiteljskim životom Isus ? Da li je u iskrenoj molitvi mogao naslutiti još jednog svetog hodočasnika Ivana Pavla II. koji će 1979. prilikom dolaska u Loreto, na Malu Gospu, reći: "Sretan sam, što je jedna pitoma livada Loreta postala jedno od najvećih svetišta Italije. Došao sam potražiti Svjetlo uz Marijino posredništvo i pomoć. " U ovakvom pristupu, Nazaretska Gospina "Kućica" za vjernika je izraz vjere u Otajstvo Božjega Utjelovljenja u ljudsku povijest. I svejedno nam je na kojem se mjesto to Otajstvo slavi, na Trsatu, Loretu ili u Deloriti u Kuni pelješkoj. Želim vjerovati da je hodočasnik, svećenik Mato Celestin Medović, molio poput Pape Poljaka, počasnoga građanina grada Dubrovnika.

Da li se naš hodočasnik, pod svodovima Bramanteove bazilike, sjetio i davnog hodočasnika kojega je Dante Alighieri (1308) prepoznao da je iz Hrvatske, ushićen, u zanosu gledao Veronikin rubac u Rimu. Dante je za *vazda* opjevao hodočasničku

vjeru hrvatske duše u svojoj "Božanstvenoj komediji": „Samo je jedan netko, iz Hrvatske, hodočasnik, došao posjetiti Veroniku našu, čija prastara slava ne gasne, i u mislima zbori gledajući: MOJ GOSPODE ISUSE KRISTE, PRAVI BOŽE, JE LI TVOJA SLIKA BILA TADA KAO ŠTO JU VIDIM SAD (Raj, 31, 103). Vjerujemo da je Mato Celestin znao za ovoga hodočasnika i za Dantea.

Si licet exemplis in parvis grandibus uti (rimski pjesnik Publius Ovidius Naso Ovidije, 43. g. prije Krista) "Ako se u malom smijemo služiti velikim primjerima, "onda bih dodao da je gospođa Nina Vodopić, urednica i duša *Zvona Dolorite*, "u malom" zaslužila da je se spomene uz M. C. Medovića i ostale uglednike iz Kune. Ona je članica Franjevačkog svjetovnog reda, autorica knjige *Kunovske stare riči* i zbirke pjesama *Lice Tvoje, Gospodine, tražim*. Njena ju je općina prepoznala i dodijelila joj odličje za kulturno djelovanje i izdavačku djelatnost. Ona cijeli svoj život živi u rodnoj Kuni.

U susretu s njom, svaki put, iznova doživim prisutnost tradicionalnih obiteljskih vrijednosti i s nostalgijom se sjetim minulih vremena u kojima je kućno ognjište bilo oltar a otac i majka , djed i baka svećenici koji su prenosili vjeru, običaje i spajali prošlost sa sadašnjošću, tkajući niti koje jedan narod povezuje u svetoj baštini prepoznatljivoga identiteta.

Svi suradnici ovoga Župnog lista zaslužuju poštovanje i zahvalnost jer su ugradili sebe u 57 brojeva ovoga lista, uvijek potičući na plemenitost i međusobno uvažavanje.

Ivan Mustać, Dubrovnik , srpanj 2016.

ZGODE I NEZGODE ZVONA DELORITE U DVADESET GODINA ŽIVOTA

Često je običaj da se nekome pri rođenju dade ime, koje se kasnije promijeni. Zašto to ne bi doživio i naš župni list?

U svojem oduševljenju da ga darujemo našim župljanima za Božić 1996. Godine nazvali smo ga Cvjetić Delorite. Čak ni sama riječ nije bila ispravna. To smo zadnji čas ispravili, ali nismo mogli

crtež božićnog drvca, koji je ručno bio nacrtan. Na stranici nije mogao stati i kad ga je aparat smanjio to više nije bilo ono pravo!

Bolje bi bilo da se zove *Zvona Delorite* i da bude župni!- sada su nam se drugi umiješali, ne samo mi SFR. I ako nismo bile s time oduševljene, prihvatile smo!

Mijenjali su se oni koji su slagali, ali veseli, oduševljeni, do kostiju smrznuti. Nije bilo ni klime ni peći. Ali mi smo slagali i kopirali na kopiraparatu i slali svojim bivšim župnicima.

Iznenadeni, čestitali su nam, jedan je čak izjavio da je to čudo.

Aparat za kopiranje nije uvijek bio raspoložen nas slušati. Kao da je imao reumu, šiloko mu je išlo na živce. Ali mi smo bili uporniji od njega i dobili bi isprintano koliko smo željeli.

Mijenjali su se župnici, tj. oni koji bi osiguravali vrijeme (večer) papir, boju, slobodni dan.

1998. Zadruga Kuna je slavila sto godina svojeg osnutka, za tu prigodu darovali su nam korice u bojama i prelijepe fotografije. Za Uskrs smo ga napravile kao i ranije, a za blagdan Delorite predstavile smo ga ukoričena u bojama, što nije bilo moguće u samostanu nego u privatnoj kući. Samostan je imao pripreme za festu. "Odsad imate pravi list!", rekao je o. M. Šikić. On je bio sretan kao i mi jer je od početka hrabrio župnika da nas podrži.

Redali su se sponzori jer je Tonko Meštrović omogućio tiskanje u tiskari, a za to smo se trebali umoljavati tko će nam dati novaca. Gospodin Kuvačić iz Omiša bi nam donio list koji je Roko Palihnić stručno oblikovao. Velika nam je to bila sreća, to stručno oblikovanje, koje još traje.

Sa školom smo stvorili dobre odnose, bilo je uvijek darovitih učenika, a osoblje nastavnika nas je uvijek pomagalo u okviru svojih mogućnosti. Škola je kao donaciju dobila računalo s obavezom da godišnje (tri godine za redom) tiska list. Za dvije godine su koristili *Zvona Delorite* kao svoj dug, pa je dosta đaka bilo suradnika, a i nastavnika u listu.

Jedna suradnica je došla i donijela svoj rad. Upravo u to vrijeme je završila autoškolu. Nevješta u vožnji, lijepo se spustila autom niz stepenice u susjedstvu, srećom bez zla, ali nije falilo uzbuđenja.

Vidjeli smo u crkvi kako jedan čovjek stavlja list pod košulju. Velik je bio za džep. Nakon par dana u ambulanti vadi list ispod košulje. U njemu su mu bile uputnice i drugi papiri za liječnicu.

Tiskara koja nam je radila list razdvojila se. Nju nam je preporučio padre Ilar. Trebalo je odlučiti koga prihvatiti. Odlučili smo za onoga koji bi nam list donio na kuću. Treći tiskar je bio najpovoljniji, jer nam je mogao raditi fotografije u boji, što nam je u početku bilo ograničeno. I sada s njima surađujemo.

Grupu žena iz susjednog sela molim da sakupe koji solad za *Zvona*. „Pa svi smo dali padru i on ih je već naručio!“ Nisam rekla *Zvona Delorite*, pa je odgovor bio takav.

Kad smo tiskali dvadeseti broj našu zemlju je posjetio papa Ivan Pavao II. Željeli smo i mi sudjelovati u dobrodošlici. Organizatori su nas podržali. Mi smo uvezali u bijeli skaj s odgovarajućom kutijom dvadeset brojeva. Posvetu je napisao svojom umjetničkom rukom naš Emil. Možda je taj dar ostao u Dubrovniku, ali mi smo ipak na njega ponosni te da nas čuva NSB te Metropolitana, Biskupijski arhiv u Zagrebu. Zalaganjem o. D. Ljevara može ga se na internetu čitati. List su pratile i nezgode koje je samo nekolicina znala.

Paketi lista iz Velike Gorice dođu autobusom u Potomje. Treba ih preuzeti u rane ure. Jedan župnik osjetivši hladnoću ranog jutra, ustajanje u pet koji preuzima pakete, rekao je da će slijedeći put platiti onome koji preuzme pakete, jer on radi zdravlja to ne može. Bilo je i slučajeva zaborava. Tko je obećao preuzeti pošiljku pa nije učinio- zaboravio i *Zvona Delorite* odoše u Vela Luku. Kako dalje? Koji autobus ide i šalju li list?

Bilo je doba Božića i naš prvi tiskar koji nam je donosio list, ovaj put je prolazio kroz Neum, poznat u ono vrijeme po povoljnim cijenama. Došavši u Ston dočekala ga je zabrana vožnje na Pelješac. Taj dan je led okovao Poluotok, zove nas gdje da ostavi pošiljku. Uputimo ga u poštu. Kako će dobiti novac? Obično bi ga dobivao kad bi došao u Kunu. Šaljemo mu ga preko banke, odmah ga dobije. Ali pošiljka *Zvona Delorite* sastavljena je od više paketa i mislim kako to preuzeti. Ali da ne čekam dugo pitam kad pošta dolazi. "Zar ne znate, pošta je danas u štrajku! " Mrak mi pada na oči. Muž nije doma. Sutra je Badnji dan. Molim suradnika da pođe do Stona. Hoće, ali mora

prije na brzinu u Orebić. Zamolim službenicu što dežura da pričeka. Bog pomogne, za Božić smo dobili *Zvona Delorite*.

Od nezgode i nedostataka pojedinosti, nije propustio. Svaki broj određen za pojedini blagdan bio je na stolu u crkvi zahvaljujući Gospi Deloriti.

U ime Njezino zvonio je cijelom Hrvatskom i Hrvatima izvan njezinih granica. Tako već dvadeset godina.

Ovo je jedan kratki osvrt na događaje koji su list pratili. Kroz sve vrijeme bilo je toga obilato, ovo je samo ono što je bilo u pojedinom vremenu zapamćeno. Molimo Boga da se ovaj rad oko *Zvona Delorite* nastavi i dalje i raduje one koji ga vole.

Mi koji smo sve ovo doživjeli možemo samo zahvaljivati Bogu i dragoj našoj Deloriti što nam je radeći ovo, pružila veselje i radost!

Nina Vodopić

Da se ne pomete

Reče se: Boje da nestane sela, nego običaja! Naši običaji su naša baština, ono što smo naslidili od naših starih i što bi tribalo prinit mladima - svin silama nastoja da se ne pomete! Jer, lako je pomes sve staro, uze bezglavo sve novo, čini se pametan, a sutra kad te dica budu pitala što je i kako je prija bilo, tuć se u prsi i govori - ka ti ja to neznan!

U ovoj našoj lipoj Župi bijo je običaj da se u nediju posli Korosanta (blagdan pada vazda u četvrtak), ide na Pročesjun. Bila je to najviša procesija na Župi zato se i zvala Pročesjun.

Malo svita zna da je u pradavno vrime (prvi Pročesjun) hodijo iz Kune od Matice, puten, sve do Pijavskog privora, onda nistrmo priko svetoga Vida i Milovića peća, da bi fermo u Potomju u crkvi Svetoga Petra, di bi bila misa i blagoslov. Bilo je to vrime kad su sela bila puna judi, neimaština i boles harali, puk je zazivo Korosante (Tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista), da ga libera od zala, od kuge, glada i rata!

To se pomelo, pročesjen se skratijo, posto Pročesjun niz Granice. Ostalo ono što nam naši stari danas mogu pripovedit, kako su ko dičica u skulu nosili boketiće svića od kojih bi načinili vinac i okitili križ. Kako je cvića ritko di bilo, ono malo u pitarima, čuvalo se i gojilo za ti dan, za dicu. Onda bi se tako s namuranin križen i s meštrijon partilo pud Kune. Pročesjun je hodijo iz Matice, popod Deloritu, pod Zagujine, niz Granice, na Svetoga Vida, pa priko Mllovića peća, u Svetoga Petra. Na raskrscnicama su se činili krugovi od cvića, okle bi fratar molio molitve otklinjanja od kuge, glada i rata i blagoslivjo na sve strane. Završilo bi se svetom misom.

Svita je bilo sve manje, stari ostarili, mladima se ne dade, oni ne more, oni ne hoće. Pomelo se! Od Pročesjuna niz Granice, ostala procesija na Korosante po vrtu ispid Delorite i u prvu svetu nediju u Potomju u crkvi Svetoga Petra, blagoslov i sveta misa. Ove godine se nije održala sveta misa u Potomju, tako se od toga velikog Pročesjuna - pomelo sve! A nije da ne triba i te kako triba molitve i blagoslova. Padre je tu na službi, može znat naše običaje od starine, samo onoliko koliko mu kažemo. Na nama je da se odredimo česa ćemo pomes, a česa se drža.

Ako se vratimo na ono s početka: Boje da nestane sela, nego običaja, slabo nan se piše! Da ne bi svršili s crnin prognozama krajnje je vrime da se vratimo onemu što smo i nastojimo spasi ono što se spasi dade, da se koliko-toliko sačuva baština! Nije moguće vrati se sasvin nase i sačuva baš sve (Pročesjun do Pijavskog privora, ili Pročesjun niz Granice), ali baren ono malo, svetu misu u Potomju, ko spomen na te velike Pročesjune.

Ona koji promiče i potiče duhovnos među nama, nastoji da se ne zaboravi naša baština, koje je naše blago i koja nas čini ono što jesmo, jesu Zvona Delorite. Mi nismo ni Kinezi ni Japanci, ni Njemci ni Englezi, mi smo Hrvati, Dalmatinci, Pelješčani - Župjani. A da bi to stvarno bili, čini nas ono što je činilo i naše stare - naša baština, ostavština naših predaka koju nije dovoljno znat i zaključa u ormarun, potrebito je izvadi, proventa, prinit mladima. Svim silama nastoja da je upiju u srce, u ruke, u noge, da je živu i prinesu daje svojon dici!

Zato fala Zvonima Delorite koji se dvadese godina boru i nastaju održa se. Fala uredništvu! Fala svima onima koji su pomogli i kapnili koju kunu, trudili se uliti u pamet da je naša baština naše zlato-naša svetinja! Fala svima onima koji se svin silama boru da ne nestane naših sela, ni običaja!

Župjanka

RADOST ŽIVLJENJA UZ RADOST VJERE

U crkvi Sv. Ivana na Mertojaku u Splitu slušao sam sv. misu ovog Uskrsa. Nova je to crkva, još se uređuje, a uređuje se i njen okoliš. Župljani su s posebnom strašću i vjerom prihvatili svoju crkvu. Agilni župnik don Simunić sa sestrom Karmelom organizirali su tri pjevačka zbora, nekoliko vjerskih sekcija, i niz drugih aktivnosti svojih župljana. Pokazao se i dokazao kao izuzetno ozbiljan i poduzetan svećenik. Upravo prikuplja novac za uređenje nove klimatizacije. Prethodno je organizirao izgradnju veoma modernog zvonika. Poduzetnički duh nikad ga ne napušta, a ozbiljnost kod održavanja liturgije svima župljanima je poznata. Zato je mnoge njegova propovijed na Uskrs iznenadila, a mene oduševila. Napomenuo je da ako smo vjernici tada nema nikakvog razloga izlaziti sa sv. mise potišteni uz pratnju mrzovoljnog svećenika. Pogotovo to nema razloga na Uskrs, blagdan kojim potvrđujemo svoje vjerovanje u uskrsnuće. Zato je odlučio uskrsnju propovijed početi i završiti sa šalom i vicevima. Takav način propovjedi običavao se u Bavarskoj prije nekoliko stotina godina; naravno dok pretjerana šala nije počela smetati liturgiji. Propovijed je započeo sa sljedećom šalom: Kada je Tito umro, sastali su se politički predstavnici republika sa zadatkom da odrede mjesto pokopa. Slovenci su isticali najviši vrh Triglava kao odgovarajuće mjesto, Hrvati Kumrovec, kao mjesto rođenja, Srbi Beograd kao glavni grad, Bosanci Sutjesku, a kada je došao red na Crnogorca on je rekao: "Možete ga pokopati bilo gdje, samo nemojte u Jeruzalemu, da ne uskrsne treći dan." Cijela propovijed imala je veseo prizvuk s nizom šala. Veselje i sreća Uskrsa prenijela se na vjernike. Veselje i radost ne će pokolebali našu vjeru;

dapače samo je nadopunjuju. Svećenik i vjernici trebaju tvoriti prisnu i ugodnu zajednicu; pa mi smo dio iste crkve. Takav odnos se danas uspostavlja s mladima. Služenje mise, vjeronauk, dječji zborovi i druge aktivnosti tome pridonose. Bogu hvala!

Sjećam se priče svog pokojnog oca iz njegovog djetinjstva. Samostan i župna crkva bili su u Kuni, kao i danas, a franjevci su pješke dolazili u Potomje držat misu. U svojim habitima, djeci su se doimali kao ne ovozemaljska bića. Jedan od njegovih prijatelja, zahvaljujući jakom vjetru ugledao je ispod habita hlače na svećeniku. Njegovo iznenađenje bilo je tako veliko da je povikao: "Asti Boga, čovik". (Asti je znak čuđenja).

Iznenađenja danas više nema. Načini komunikacije omogućuju bolje informiranje i češću fizičku prisutnost, pa svećenik postaje dio obitelji.

Evandjelje u prijevodu znači radosnu vijest. Nema nikakvog razloga da mi sljedbenici Evandjelja i slušaoci propovijedi budemo frustrirani i mrzovoljni.

Sljedbenici Evandjelja trebaju se znati radovati i veseliti.

Radost vjere je življenje sa svojim križima, na putu susreta s Bogom i vječnim životom.

Dobri Bog nas strpljivo čeka.

Ivo Santica

ŽUPNO PRIZNANJE PJEVAČIMA

U nedjelju, dvanaestu kroz liturgijsku godinu, nakon svete mise u 10.00 sati u Deloriti, župnik fra Josip Vidas, odao je župno priznanje zaslužnim pjevačima bračnom paru gospođi Aniti i gospodinu Ljubomiru Ostoji te gospođi Jadranki Vodopić i gospođi Marini Vodopić. Oni su zadivljujuće i vrlo aktivno kroz dugi niz godina sudjelovali u životu župne zajednice, posebno pjevanjem u zboru.

Na spomen i znak župnog priznanja dobili su na poklon knjigu Nevena Fazinića *Pelješac - Putopisi II*. Zaslužno nagrađenima čestitamo!

Mlađim muškarcima i ženama želimo da im ovi uzoriti primjeri bude poticaj na angažiranje, uključenje u život župne zajednice kroz zbornu pjevanje.

Za dvadesetu obljetnicu *Zvona Delorite*

Od djetinjstva
volim zvona
njihovu pjesmu
slave, sreće i tuge.

I uvijek šalju
važnu poruku,
a prate nas vjerno
od kolijevke
pa do groba.

A kome zvona zvone?
Tebi čovječe!
Zar ne?
Da shvatiš tko si,
tko te je stvorio,
da iskoristiš za dobro

nemilosrdno vrijeme
koje juri pred tobom,
da naučiš voljeti
i opraštati,
da shvatiš vrijednosti
vjere i molitve,
ljubavi i odgovornosti,
prema obitelji,
zavičaju i domovini.

I naša pelješka
Zvona Delorite
šalju nam dobre poruke
zajedništva i ljubavi
i čine nas boljim.

Sretan 20. rođendan!

Štefica Jakir

Izviđači „Xaverius – Sint Rita“ u Oskorušnu

Ispod svoda plava župskog na Dan svetog Ilije, dana najvručeg u godini, prohode trideset i dvije umne glave izviđačke, belgijsko-flamanske. Ime im Xaverius – Sint Rita. Na sve strane od Trpnja preko Privora do Oskorušna, kuda ih je vodila tura od 12 km za taj dan, krče put mladenački - smijehom, razgovorom, znatiželjom.



Milina ih je vidjeti s ruksacima na leđima, onako svim potrebitim za noć i dan.

Da put bude užitak, njima se nađe *čovik* ili žena, domaćinska ruka župska za *pružiti botiju* hladne vode. „Scouts“ belgijski, potrebiti osjećaj imaju nazvati domaćinima dobar dan s pitanjem je li dobrim hrvatskim izgovoreno. Pozlati dan nama. Jer, susresti na Župi mladost u toliku broju ravno je blagu, umu milo i drago.

Pozdravili smo se na cesti u Oskorušnu. Taman se spustili s Privora. Upoznali brzo. Njima su godine 14, 16 do 24. Silno uživajući u predahu pred poštom

nakon punih 12 km hoda u planinarskim čizmama, pokazuju nam svoje košulje i marame. Prepoznatljivost jednog izviđača. Pričamo im o našem selu. Rođak i ja osobno, gdje nam je Glavica svetog Nikole, o našoj festi Svetog Bartolomea, vinogradima, stanovnicima. Jer, interesirali su se. Upalile su se tisuće lampiona svjetlosnih kad smo si podijelili adrese elektronske pošte i obećali im da će poštom tom njima stići fotografije, iako se nije još snoćalo. Spomen na lipi susret.

I konačno, ugodili zrikavci svoje tamburice u travu nogometnog igrališta negdašnjeg kluba Radnički. U pročitati ćete zašto. Točno prvim mrakom, započet će svečani pozdrav našoj nebeskoj majci Mariji, koju izviđači zazivaju pozdravom Ave Maria na nizozemskom

jeziku. Ali, tako univerzalnim pozdravom da smo razaznali da u sljedećom kitici majka Marija jest njihova uzdanica. Treba im u pomoć prije nego li polegnu svoje šatore i *vriće* za spavanje u travi. Onako u mraku s lampadinama. A i *vjerujem* i kao zahvala na kraju jednog dugog dana. Zaorilo orno iz grla, usklikom korskim, u toj kratkoj *pismici* i uz smijeh kratak nakon nje, zatomiše u san pod vedrim nebom Oskorušna, mladost iz Antwerpena. Upozorili smo ih, još pri prvom razgovoru i njihovom posebnom zanimanju za naš životinjski svijet, da čagljji noću zavijaju, da je to folklor pelješki. "To je nešto lipo što ćete ponijeti u sjećanju na ovu noć u Oskorušnu", rekli smo im.

Bila je to svečanost lita na Župi. Nesvakidašnja, ali, lipo. Ujutro rano ustajanje sa suncem, na pragu nove rute njihove, cestom ponad Glavice svetog Nikole, na putu do požarne ceste prije Velike Prapatne. Cesta će ih odvesti do kampa Vrila, prije Luke trpanjske. Njihov vođa puta i svih njih trideset i jedan svekoliko i svakodnevno dogovorom odrede sebi pute. A oni su ih započeli, *virovali* ili ne, od Zagreba. Na nogama.

Sritni vam puti, dragi izviđači, do vama *najlipšeg* grada na svitu, kako ponosno kažete, vašeg Antwerpena, rodne regije Borgerhout.

Sa zadovoljstvo pribilježih događaj.

Kristina uz pomoć rođaka Damira

20 GODINA IZLASKA NAŠEG LISTA

ZVONA DELORITE

Primiti se odgovornosti, održati kontinuitet izlaska našeg malog dragog lista *Zvona Delorite*, vrijedno je izuzetne pohvale. Uredništvu lista treba otvorenog srca čestitati. Zahvaljujući njihovoj ljubavi, znanju i upornosti list izlazi već 20 godina.

Čestitke upućujemo sa željom za dug život listu i uredništvu.

Ivo Santica

PISMA ZAHVALE

Drage moje sestre MB Kuna!

Hvala dragom Bogu što postojite. Često kažete da vas je malo, da ste bolesne i starije, ali ono što vi činite i kako djelujete u Božjim očima je veliko. Vi ste jedino bratstvo koje sa svojim fratrima izdajete svoj list *Zvona Delorite* u kojem svjedočite svoju franjevačku karizmu. Tu se mogu pročitati djela milosrđa, vaše aktivnosti u bratstvu, Župi, Poluotoku, Domovini.

U svojim naumima pune ste nade i vjere u Krista i Njegovu Majku Mariju, zato i uspijevate. Rado primam vaš list kojeg pročitam do kraja. Drage moje sestre čestitam na vašem radu i uspjehu kroz ovih dvadeset godina izlaska vašeg lista. Božji blagoslov i zagovor svetoga Franje neka vas i dalje prate.

Mir i dobro, vaša sestra Mila Šuto

Dvadeset je godina da *Zvona Delorite* s kunovskog kampanela, svugdje gdje Pelješčani žive, raznose mirise Medovićeve vrijesa i ružmarina rodnog nam zavičaja. *Zvona* koja žive zovu a mrtve plaću, odražavaju život pelješkog puka, njegovog vjerskog i svjetovnog života. Stariji kao da iz tih stranica osjećaju mirise ulja mlinica kojih davno nema i vonj mantale naših baka. U proteklih 20 godina mnoge su uspomene zabilježene i spašene od zaborava. Naše čestitke i zahvalnost Nini i njenim pomagačima,

vaš vjerni čitatelj dr. Frano Glavina

U današnje vrijeme nije neobično vidjeti kako župe diljem Lijepe naše imaju svoje župne tiskovine. Neke su više, a neke manje kvalitetne, no svima im je zajedničko - širenje Radosne vijesti među svojim vjernicima.

Međutim, prije dvadeset godina župnim tiskom se nije mogla podičiti niti mnogo veća župa od Župe Uznesenja Marijina u Kuni, a svojom kvalitetom sumnjam da joj imalo koja mogla biti ravna. *Zvona Delorite* privlače pozornost već i samim svojim oblikom, a posebno grafičkom uređenošću naslovnice, tako da nitko ne može izdržati, a da je ne otvori i pročita njezin sadržaj. To je časopis koji je namjenjen svima: malima i velikima, stanovnicima Kune, Pelješca i svima onima koji rado svrate da bi se divili ljepotama pelješkog kraja, vjernicima i onima koji vjeru traže. *Zvona Delorite* su ispunjena srcem svojih autora, a to se osjeća u svakoj riječi koja je u nj unešena i teško je ostati ravnodušan listajući i čitajući je. No, ne samo to, možemo je iščitavati i po nekoliko puta i svaki put jedva čekati izlazak novoga broja.

Čestitam uredništvu i suradnicima na ovoj obljetnici, radujem se s vama i vjerujem da ćete nas i dalje nastaviti obogaćivati.

Marija Brčić

I dalje zvonite!

Sjećam se kad sam dobio prvi broj *Zvona Delorite*. Sa zanimanjem sam ga prelistao i pritom se sjetio riječi moga mještana kad je, nekoliko godina ranije, predstavljao prvi broj župnog lista naše rodne župe, kako će se povijest pisati na temelju onoga što je u njemu zapisano. To se, eto, ostvarilo i sa *Zvonima Delorite*. Ona žive već 20 godina i na svojim stranicama čuvaju toliko toga što je važno za povijest vaše župe. Iz broja u broj zapisivala su najvažnija zbivanja u njoj da se ne zaborave, kopala su po prošlosti i predstavljala iz nje bisere novom naraštaju kako bi se na njima nadahnjivao, upoznavala su čitatelje s crkvama i kapelama, s ljudima i događajima koji se ne smiju zaboraviti.

Posebno mi je drago što vašu župnu zajednicu okuplja Gospa. Bez nje je naša hrvatska povijest nezamisliva. Da nije bilo osobite

ljubavi prema Gospi, Bog zna bi li se za hrvatsko ime i znalo. Njezinu ljubav, blizinu i zaštitu imali smo prigodu svi iskusiti. Po njezinu zagovoru dogodilo se toliko toga u vašim osobnim i obiteljskim životima, u životu vaše župne zajednice i u životu našega hrvatskoga naroda koje je, ljudski govoreći, teško razumjeti. Ti događaji zbili su se u ne tako davnoj prošlosti, a svi smo mi tome svjedoci. Dovoljno se sjetiti stvaranja suvremene hrvatske države, koju moćnici ovoga svijeta nisu htjeli ni zamisliti. Bili smo u onim trenutcima ujedinjeni sklopljenih ruku i prebirući zrnca Gospine krunice! Nije li se to dogodilo s pomoću One koju nam je u posljednjim trenutcima svoga ovozemaljskog života s križa Isus ostavio za majku?! Hrvatska povijest bila je krvava. Puno smo patili. U tjeskobi svaki čovjek osjeća potrebu od blizine najdražeg bića, majke. Zato smo tijekom prošlosti na nju bili navezani, u njoj smo prepoznali "Majku naših stradanja", "Odvjetnicu Hrvatske, Najvjerniju Majku", "Početak boljega svijeta"... Obračali smo joj se u potrebama, povjeravali smo se njezinoj zaštiti, u nju smo postavljali svoje nade i, držeći se njezinih skuta, išli u blagoslovljeniju budućnost.

Obljetnice su uvijek važne. Pružaju nam prigodu da se zaustavimo, okrenemo se natrag i pogledamo odakle smo pošli, gdje se nalazimo, kako smo prošli, kamo nam je ići i dokle stići. Sv. Ivan Pavao II. nije mladima zaboravljao pripomenuti neka "ne zaboravljaju prošlost. Jer, čovjek bez prošlosti i pamćenja riskira ostati i bez budućnosti" (Katanija, 1994.). Pamćenje je sastavni dio identiteta svakog čovjeka, obitelji, župne, društvene i narodne zajednice. Dio toga očuvano je na stranicama lista vaše župne zajednice i jamči vam budućnost. Zato mi je drago da braći franjevcima u Kuni i njihovim "desnim rukama" na čelu s gđom Ninom, koje su neumorno pomagale da se broj iz broja ustrajno rađao, mogu uputiti iskrene čestitke za 20. obljetnicu "Zvona Delorite" i poželjeti im da, pomlađenim snagama, nastave zvoniti i pronositi glas o kunskoj župi i njezinu životu i radu.

*fra Petar Lubina, urednik Marije
U Splitu, 16. srpnja 2016.*

U POVODU 20 GODINA IZLAŽENJA LISTA

ZVONA DELORITE

Nije nimalo jednostavno analizirati vrijeme koje je proteklo od početka stvaranja lista *Zvona Delorite* pa do današnjih dana. Vrijedno se prisjetiti ideje da naša Župa ima svoj list koji bi obrađivao i objavljavao događanja u Župi i izvan nje, te različitu tematiku učinio dostupnom širem krugu čitatelja. Sudjelovanjem brojnih suradnika različitih profila – djece, profesora, akademika, svećenika, zemljoradnika, domaćica i umirovljenika, zajedno s uredništvom, nastao je vrlo vrijedan i svima drag list. Kroz *Zvona Delorite* obrađivani su i opisivani događaji iz naše povijesti, aktualna današnjica, običaji, užance, feste, obnove crkava i sve drugo što čini život - životom. Posebno veseli veliki broj priloga čiji su autori djeca jer će svojim sudjelovanjem u listu, ostati s njim trajno povezani. Kroz list su u više slučajeva protkane natuknice za pojedine teme koje nisu detaljnije obrađene, zbog nedostatka određenih podataka, no, to ostavimo novim suradnicima i skoroj budućnosti.

Velika je vrijednost naših zapisa. Naime, usmena predaja je jedno – sklona je zaboravu, pismeni trag je drugo – trajno je, i uvijek dostupno svjedočanstvo.

Ponosim se da sam svojim sudjelovanjem u listu kroz proteklo vrijeme pripomogao kvaliteti samog lista, a sadržajem članaka dao podatke o životu u Oskorušnu nekad i sad.

Volio bih da list, i poslije ovih 20 godina nastavi izlaziti kao i dosad, uz nove – stare suradnike i uredništvo koji će, nadam se, nastaviti izvršno surađivati.

Sretno nam prvih 20 godina!

Ante Orebičić, 28.07.2016.

SLADOLED TORTA

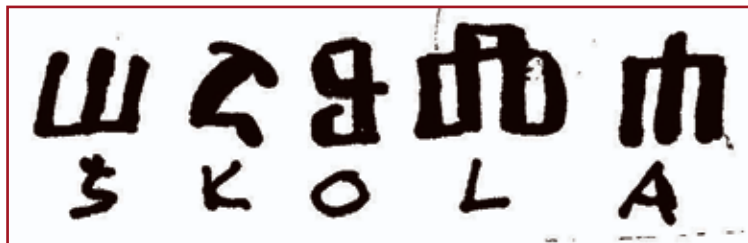
SASTOJCI:

½ l šlaga
5 jaja
10 žlica šećera
20 dag čokolade u prahu
10 dag prženih mljevenih
mindela

POSTUPAK:

Izbatiti šlag.
Izbatiti žumanjca s 5 žlica
šećera.
Izbatiti bjelanjca s 5 žlica šećera.
Sve spojiti.
Odvojiti pola smjese.
U jednu polovicu staviti
čokoladu, a u drugu mindele.
Uliti u kalup prvo smjesu od
čokolade, a zatim mindele.
Po želji staviti glazuru od
čokolade.
Staviti u zamrzivač.
U slast!!!

Anita Ostoja



Sličica s Pelješca

Nakon duge zime hladne
ptice su postale gladne.

More se pjeni i plavi
galeb radosno kliče te nam se
javi.

Šareni leptir leti sretno

vrijedne pčele rade med
spretno.

Kiša umiva lozu, trava raste
eto, došle nam i laste.

Delorita sveta se slavi
Njezin je narod ponizno hvali.

Ivan Daničić-Kačić, 6. razred OŠ KUNA

Spala škola na jednoga osmaša

U emisiji Radio Dubrovnika "Županijski đir" Joško Jelavić javio se a Pelješca i izvijestio slušateljstvo o broju završenih osnovaca po pelješkim osnovnim školama. Situacija nije nigdje bajna osim u OŠ Orebić, ali u Kuni je najžalosnija. Ove godine osnovnu školu u Kuni, a u nju idu djeca s čitave Pelješke Župe, završio je samo jedan učenik. Znamo da je demografska situacija na Pelješcu, a poglavito na Župi katastrofalna, ali takav trend prati gotovo cijelu državu. Osim vapaja pojedinih demografa i Crkve, gotovo nikoga od odgovornih ne zabrinjava činjenica da propada hrvatski narod, a to je jedan od većih grijeha vladajućih struktura.

Ta emisija me podsjetila na moj osmi razred u OŠ Kuna, sad već daleke 1975.godine. Bilo nas je 25 osmaša. Red je da poimence nabrojim najbrojniju generaciju kunovske OŠ .Iz Kune su bili: Hrvoje

Rašić, Darko Palihnić, Marina Ferlan, Mario Vodopić, Srđan Medović, Nada Vrkić, Edo Medović, Snježana Cezarović, Zlatan Jurović, Tea Ostoja, Dunja Antunović, Goran Totić i Helena Violić. Iz Pijavičina: Nedo Roso, Made Milovčić, Sanja Rusković i Ratko Granić. Iz Potomja: Neđelka Kresalja, Ojdana Đurović, Silavana Žanetić i Anto Prnić. Iz Prizdrine Dušanka Kurilj, iz Zakamenja Nedo Sinković i iz Oskorušnog Ivo Šundrica.

Ravnatelj škole bio je Eugen Vrkić koji nam je predavao Povijest i Zemljopis. Bio je vrstan pedagog, sustavan i pedantan, veliki znalac svoga posla, autoritet u razredu i zbornici. Razrednica nam je bila Katica Tanja Ostoja koja nam je predavala Hrvatski jezik i Glazbeni. Još je vodila dramsku i folklornu grupu koje su pod njenim vodstvom ostvarivale lijepe uspjehe nastupajući na priredbama koje je organizirala škola. Nada Škrl (Bobanac) predavala nam je Fiziku i Tehnički, a vodila je i foto sekciju. Bila je vrlo obrazovana žena. Po potrebi je predavala još i Kemiju, Matematiku, Glazbeni, Likovni. Tiha, samozatajna pomalo usporena nije uspjela nametnuti svoj autoritet i učenici su to iskorištavali. Engleski jezik i Tjelesni nam je predavala Lidija Vuković, koja je vodila i sportsku grupu koja je postizala odlične rezultate u malom nogometu. Inače jedna od najdugovječnijih nastavnica, predavala je sve do prošle godine. Snježana Jurić nam je predavala Matematiku. Bila je odličan pedagog, pravedna u ocjenjivanju i godinama jedna od najomiljenijih nastavnica. Ketii Radović nam je predavala Kemiju, Biologiju i Likovni, bila je mlada i zgodna, to joj je bila prva godina u našoj školi.

Evo prošlo je više od 40 godina od kada smo završili OŠ i ne služi nam na čast da se nikad nismo okupili na nekoj kavi ili večeri i svi skupa se prisjetili lijepih školskih dana. Nažalost tu kavu više nikad nećemo popiti u punom sastavu jer više nisu među nama naše Marina, Dunja i Neđelka. Bolest je pokosila njihove mlade živote. Također su umrli Matko Antičević i Slobodan Tolj, koji su dio školovanja proveli s nama u razredu. Neka im je laka zemlja.

Sad imamo lijepu zgradu škole, koja je renovirana i proširena za vrijeme ravnateljstva Ruda Akmažića, u njoj je puno nastavnika, ali što to vrijedi kad nema đaka.

Srđan Medović

Čujte nas, ljudi

Uzburkano more šumori,
jato riba izmori.

I jedna pčela mala,
zujat nije stala.

Djevojka došla mala
skoro joj na glavu stala.

Danas u crkvu odlazim,

radosne ljude pozdravim.

Dok djeca uokolo veselo
skaču,
tovari u blizini njaču.

I na mojoj Župi radost cvjeta.
Čujte nas, ljudi, iz cijeloga
svijeta!

Marin Market, 6. razred OŠ KUNA

Dobrotvori za XX. broj Zvona Delorite

Padre J. Vidas, Marina Madirazza, Srećo Čolić, Stipo Antičević, Sonja

Kulišić Mole, Mira Cibilić, Marija Sladić, Anka Majić, Bose

Bjelančić, Neda Žitković, kasica u Deloriti

Mato Violić – Matuško i PZ Kuna 1898 (vino)

GLASILO ŽUPE UZNESENJA MARIJINA

20243 Kuna – tel/fax 020 742 444

Predstojnik (gvardijan) fra Josip Vidas 099 5902251

www.ofm-sv-jeronim.hr

e-mail redakcije:

zvonadelorite@gmail.com

Urednički odbor

Fra Josip Vidas

Nina Vodopić

Rina Tomelić

Fotografije

Neven Fazinić

Božo Prnić

Tehnička obrada

Marina i Roko Palihnić

Izdaje

Župni ured Kuna – Pelješac

Tisak

topgrafika, Velika Gorica

Za internu upotrebu, izlazi povremeno



MATICA UZNESENJA MARIJINA—KUNA



Glasilo župe "Uznesenja Marijina"
20243 Kuna - tel./fax 020/742 033
Izdaje: Župni ured Kuna - Pelješac
E-mail: zvonadelorite@gmail.com
Tisak: *topgrafika*, Velika Gorica
Za internu uporabu, izlazi povremeno